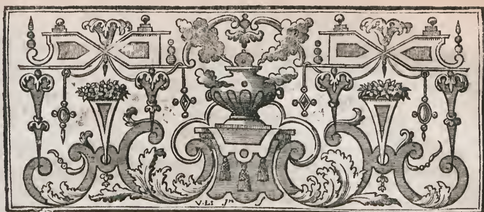
843

216

DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,
VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUESTIO MEDICO-CHIRURGICA.
QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS, manè diſcutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis vigeſimâ-tertiâ menſis Aprilis, anno Domini M. DCC. XLIV.

M PETRO-ANTONIO LEPY,
Doctore Medico, Præſide.

I.

An Mammarum Cancri ferro tutior, quàm cauſticis, ablatio?

MAMMA, quaſi mater altera, ab ubertate ubera. Mulierum mammæ, mulierum venuſtas, charæ culina prolis. Non malè deſcribuntur partes in pectore fæmineo inſtar monticulorum eminentes ad humorem lacteum ſeparandum, eumque nutriendæ prolis ergo elaborandum & conſervandum deſtinatæ. Cùm mammarum hominis uſus aut nullus ſit, aut non ſatis notus, hinc in definitione illius mentionem nullam facimus. Illarum præſtantior figura hemiſphærica eſt, color albus, ſubſtantia conſiſtens; ſed notiora hæc, quid illis diutiùs immoramur? In illarum medio pars prominet teres, fungoſa, & variis circà extremitatem pertuſa foraminibus, quibus lac erumpit, papilla dicitur. Tenuiſſimâ obducitur membranâ exquiſito ſenſu donatâ propter innumeras nervorum propagines. Circulus papillæ circumjectus, areola dicitur; in virginibus pallida, in lactantibus fuſca, in vetulis nigra. Interiorem mammarum compagem efformant glandulæ, pinguedo, vaſa omnis generis & nervi. Glandulæ nihil aliud ſunt quàm vaſorum glomera, præſertim ex arteriarum extremis quibus lac, non ſecùs ac ſemen in teſtibus, elaboratur. Glandulas & vaſa à ſe invicem diſtinguit interfuſa pinguedo, & mol-

liter fovet. Infinitis arteriis venisque perfusa est hæc pars, quas mammarias vocant; externæ ab axillaribus prodeunt, internæ à subclaviis. Ab uno quoque fasciculo singuli exoriuntur ductus galactophori secreto lacti recipiendo destinati, qui versùs papillam progrediendo coeunt in ductus majores qui intermediis tubulis inter se conjunguntur, ut obstructo uno in alium transire valeat, ne corrumpatur morâ. Adesse vasa quibus è ductu thoracico ad mammas immediatè chylus ducatur, commentum est. Fefellerunt quosdam Anatomicos lymphatici ductus non chylo ferendo, sed lymphæ ad ductum thoracicum deferendæ nati. (*a*) Nervos præcipuè à costalibus habet pars illa quorum ope cum magnis sympaticis communicat. Ex hâc brevi expositione facilè concludi potest hancce partem ferè totam esse tubulo-vasculosam. Inter multa mala quibus obnoxiæ sunt mammæ, quæque chirurgico indigent auxilio, nullum cancro crudelius, nullum immane magis, magisvè horrendum reperies. Cùm verò illius sanandi plures sint methodi, hæc eligenda venit quâ citiùs, tutiùs, & minùs injucundè curatur.

(*a*) Winslou, exp. Anat. tom. IV.

I I.

CARCINOMA Græcis, Latinis cancer à similitudine, est tumor durus rotundus, inæqualis, lividi aut plumbæi coloris, plurimis vasis circumductus, præsertim venis turgidis varicosis quæ quasi recurvantur, pallent aut livent. Cùm cancri aquatilis diductos pedes quodammodò referat, huic cancri nomen, vel ut aliis placet, quod difficillimè ab iis quas semel obsederit, partibus avellatur non secùs ac cancer aquaticus, animal notum. His primùm innotescit signis: circà partis affectæ locum in dies aliqua quasi puncta sentiuntur; primò ad ciceris formam exiguus tumor adest, cum dolore & calore, vel sine iis, temporis tractu crescit ad fabæ vel nucis juglandis magnitudinem, mox majorem in molem sese attollit, tuncque doloribus acerbis ægram torquet miseram, vehementi calore excruciat & adurit, quasi aquâ Stygiâ irroraretur pars affecta, undè cutis & caro lancinantur & exeduntur; demùm cute exesâ, ulcus se prodit visu horrendum, inæquale, labiis fungosâ carne tumidis, præduris & inversis. Ex eo non pus, non sanies, sed serosa illuvies seu mephytis teterrima pestilentissimáque exit odoris intolerabilis nauseam non ægræ tantùm, sed & astantibus moventis. Cancer in occultum seu non ulceratum, & apertum seu ulceratum dividitur. Sedes cancri, omnis glandula præsertim quæ liquorem faciliùs inspissandum habet, vel ratione loci stagnare magis cogit; hinc in oculis, naribus, ore, axillis, inguinibus, pancreate mesenterio, utero, sæpiùs in mammis illum reperies. In diversis partibus diversa sortitur nomina. Causas habet externas vel internas. Externæ sunt compressio, ictus, topica aliis tumoribus præposterè applicata. Internæ sunt lochia suppressa, naturales evacuationes suppressæ, artificiales neglectæ, undè nimia vasorum ingurgitatio, ex quâ sanguinis & lymphæ stases, galactophororum ductuum infarctus, inflammatio, lymphaticorum compressio: undè lympha moratur, tenuior pars avolat & dissipatur, indurata concretáque remanet; lymphæ ipsius crassitudo, viscositas, acredo, aer vitiatus, alimenta pravæ indolis, liquores acidi, acres, ipsa animi pathemata ansam præbent carcinomati, non rarò delicta parentum puer immeritus luit. Infelices sanè mulieres tali monstro depastæ, longè infeliciores quibus illo interiora corripiuntur; in his enim carcinoma nullam admittit perfectam curationem, sed tantùm prophylacticam & palliativam; in illis si operationi adhucdùm locus sit, ad eam fortiter te accingas quâ citò curetur, ne vires acquirat eundo; tutò naves operam, ne in vitium ducat culpæ fuga; jucundè fer opem, ne malum malo addas, & diris laniatam, dirioribus adhuc dilanies doloribus.

I I I.

QUANDONAM suscipi debeat operatio, quando non, disputent qui illam omninò (a) respuunt, & qui eam in certis casibus admittunt. Nos eam plures ægrotantes ab orco revocasse multorum melioris notæ in arte medicâ Magistrorum authoritate, ratione seu morbi naturâ, experientiâ tandem edocti aptiorem illius conficiendæ modum inquirimus. Ad huncce morbum debellandum, triplex armorum genus in usum vocatum fuit, ferrum scilicet, caustica & ignis. At propter crudelitatem & infaustos eventus, jamdiù obsolevit ignis usus. Cur non eâdem ratione caustica ablegantur? In hoc totius negotii cardo vertitur, ut tantùm cutis, si sit intacta, servetur, quantùm fieri potest; ut musculi pectorales integri remaneant, ut quælibet glandula morbo affecta extirpetur; verbo ne partes sanæ frustrà auferantur, morbosæ remaneant. Porrò quis talem provinciam causticis demandaverit? Neque quis dicat, cùm mitiora sint & validiora, hæc aut illa pro morbi gravitate esse eligenda. Quis enim caustici naturam sic calluerit, ut ejus effectus ad arbitrium moderari valeat? Si mitiora, muneri proposito fient imparia; si corrosiva nimìs, quantas strages edent? Effrænum causticum & exlex habenis nullis refrænatur. Quæcumque illi fiunt obviæ partes, sivè sontes sint sivè insontes indiscriminatim adurit. Prætereà cùm in variis subjectis partes magis minúsve resistant, magis minúsve humoribus irrorentur; hinc caustici vis augetur aut imminuitur; hinc circà medicamenti vim, naturam, futuros eventus nihil habetur certi. Quid de nefandis referam doloribus? Dicant ipsæ, si quæ supersint, quæ tàm immania perpessæ fuerint mala. Videas miserrimas mulieres integrum diem, quin & plures dies immanissimè cruciari, jactari, ejulare. Sed aliorum dolores floccifaciat doloris expers carnifex: quis illorum effectus non perhorruerit? Quid non mali producere potest nimius, nimiúmque protractus dolor? (b) Necessario dolori naturæ vires sæpè sufficiunt, illum prævidet ægrotans, ad illum forti animo ferendum sese paratum præstat. Tela prævisa minùs feriunt; verùm succumbunt inutili. Præterea longus dolor vigilias, vigiliæ perturbatos humorum motus, hi phlegmonas, phlegmones convulsionem pariunt, convulsionem non rarò mors excipit. Verùm quantumvis timendi sint recensiti causticorum effectus, multò adhuc perniciosiores quæ sequuntur. Plurima medicamenta externè admota vires suas intùs exerunt. Cicuta diutiùs suprà regionem cordis gestata syncopen atque cardialgiam intulisse narratur ab authoribus gravissimis. Cantharides cuti appositæ renum & vesicæ dilacerationes procreare, mictus sanguineos excitare nemo non fatebitur. Quorsùm autem hæc? ut intelligatur quantas strages productura sint caustica, si semel massæ sanguineæ immisceantur. Quomodo autem non immiscerentur, si parti vasis innumeris conflatæ comburendæ imprudenti consilio admoverentur. Nonnè totam corporis œconomiam tetris miasmatis brevi perverterent?

(a) Vid. præclar. Theses DD. Seron & Reneaume quarum altera negat, affirmat altera.
(b) M. Feret, des Moyens de former de parfaits Chirurgiens, pag. 10.

I V.

ABLEGATO semel causticorum usu, restat operatio Chirurgica ferro conficienda, ad quam tanquàm ad sacram ancoram sit confugiendum. Nam superba nimis specificorum nomina experientiæ minùs consona putes. Parce quoque subdolis agyrtarum circulatorumque promissis fidere; nihil enim dignum tanto proferunt hi promissores hiatu. Si igitur nihil contrà indicet; si spes salutis affulgeat, jam macte animo, ad operationem te fortiter accingas. Verùm antequàm manum admoveas operi, præmittantur præmittenda. Depletis vasis liberè fluat sanguis, inspissati diluantur liquores, redundantes evacuentur humores, devii ad normam naturæ dirigantur, suppressæ restituantur evacuationes; insuetæ sistantur. Hisce indicatio-

nibus satisfaciendum victu humido & tenui, sanguinis missione, lenientibus, diluentibus, absorbentibus & catharticis: hisce præmissis operationem pro votis cessuram non temerè prænunciabis, modò sequentes sese non præbeant contra-indicationes. Congenitus non sit cancrosus humor. Vires operationi sufficiant. Pectorali musculo tumor non adhæreat immobilis. Tumor alius cancrosus penitioribus in partibus non adsit. Eodem veneno tumentes glandulæ ad axillaria vasa non apponantur. Quibus ritè perpensis susceptum opus, nempè excisionem mammæ, cum fiduciâ aggredere. Si adsit tantùm glandula quædam cancrum genitura, tùm unâ sectione in longum aut duabus ad se invicem perpendicularibus vulgò in T facile amovetur. Sed hæc minoris momenti. Verùm si eò devenerit mali gravitas ut tota auferenda sit mamma, sic opus conficiendum: in convenienti situ à ministris ægra contineatur, brachium affecti lateris attollatur, ut & tumor magis emineat, & musculus pectoralis tendatur, tùm manu sinistrâ apprehensus tumor ad radices secetur; si quæ supersit glandula ingurgitata, aut pars alia vitiata destruatur & abripiatur. Procul hinc fila curvorum acuum ope cruciatim ad ansam efformandam inducta. Procul uncini in cancrum injecti ut tumor apprehendatur & attrahatur; hæc enim doloris multum, utilitatis nihil important. Tùm ligatis majoribus vasis linteo carpto minora continentur, absumitur superflua humiditas. Adduntur complicata lintea, fasciisque circùm pectus convolutis & splenio scapulari vocitato totus apparatus continetur & firmatur.

V.

PERPENSIS itaquè quæ ex parte caustìcorum imminent periculis, quorum immunis est operatio ferri ope confecta, quis jam illa non perhorruerit, hanc verò non eligat? Hæmorragiam times? At sæpè nulla est insignis, & si quæ sit, facilè compescitur. Ligatis enim majoribus vasis linamento solo sistitur, si quis supersit, fluxus sanguinis. Cæterùm nonnè eodem, imò majori periculo obnoxius est causticorum usus? Eschara quidem ab iis inducta omnes vasorum hiatus occludit; at eâdem decidente, nonnè rursùs dehiscunt vasa? Hinc obsolevit ferro candenti sanguinem cohibendi consuetudo: pari ratione causticorum usus obsolescat necesse est. Paucis minutis ferro peragirur operatio; admotis è contrà causticis diem integrum, imò diutiùs cruciantur ægrotantes: ergò *citiùs* opus perficitur. Ferrum dirigit oculus ne longiùs, quàm par est, vagetur, nevè quid labefactatum relinquat intactum; causticum effrænum & exlex nullis regulis subigitur; si mitiùs, muneri proposito impar evadit, si fortiùs, vix ac ne vix quidem coercetur. Ergò *tutiùs*. Dolor eò crudelior est, quò longior,, multò autem longior à causticis evadit, aliundè multis obnoxia sunt periculis: ergò *minùs injucundè*. Hanc igitur operationem citiùs, tutiùs & minùs injucundè ferro quàm causticis perficies.

Ergò Mammarum Cancri ferro tutior, quàm causticis, ablatio.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Ludovicus-Florentius Bellot, Scholarum Professor.	*M. Henricus-Franciscus Bourdelin, Rei Herbariæ Professor designatus.*	*M. Hyacinthus-Theodorus Baron.*
M. Joannes de Diest,	*M. Antonius-Joannes Daval.*	*M. Ludovicus-Maria Pousse, Censor Regius.*
M. Josephus de Jussieu, è Regiâ Scientiarum Academiâ, & Botanices in horto Regio Professor.	*M. Robertus-Hubertus Linguet.*	*M. Antonius Casamajor, Censor Regius.*

Proponebat Parisiis, FRANCISCUS BERNARD, Abrincensis, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus.
A. R. S. H. 1744. à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Parisiensis Typographi, 1744.